

บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

Roles of Monks With Ecclesiastical Rankings (Sanghathikarn) In
Encouraging A Quality of Life of The People in Roi-Et Province

พระมหาชุมพร วรรณภาพ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง และสัมพันธภาพกับชุมชนของพระสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด 2) ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตามอายุ พรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลี ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด ระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง และภูมิลาเนาเดิมของพระสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด 3) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง และสัมพันธภาพกับชุมชนที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือพระสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย เจ้าอาวาส และรองเจ้าอาวาส จำนวน 272 รูป โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ ผลการวิจัยพบว่า

1.พระสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีสัมพันธภาพกับชุมชน และมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนอยู่ในระดับมาก

2. บทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการเมื่อจำแนกตามพรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด และระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลี และภูมิลำเนาเดิม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

3. สัมพันธภาพกับชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการ ได้ร้อยละ 69.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : บทบาท, พระสังฆาธิการ, คุณภาพชีวิต

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the level of the vice-abbots and abbots' roles in developing of peoples' quality of life, information perception, self-esteem, relationships with the community of the vice-abbots and abbots in Roi Et province, 2) to compare the vice-abbots and abbots' roles in developing of people's quality of life as classified by age, year of ordination, highest level of education in Dhamma studies, highest level in Pali education, highest level of formal education, position in the temple administration, duration of residency in the community and original residency, 3) to determine information perception, self-esteem, relationships with the community as predictors of the vice-abbots and abbots' roles in developing of people's quality of life in Roi Et province.

Research samples were 272 vice-abbots and abbots in Roi Et province derived by simple random sampling technique. Instruments used to collect data were questionnaires constructed by the researcher. Data were analyzed for percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Stepwise Multiple Regression analysis. The results were:

1. Informational perception, self-esteem, relationships with the community and roles in developing of people's quality of life of the Abbots and the Vice Abbots in Roi Et province were at the high level.

2. Roles in developing of people's quality of life of the abbots and vice abbots in Roi Et province as classified by highest level of formal education, duration of residency in the community and position in the temple administration were significantly different at .05 levels. However, when they were classified by age, year of ordination, highest level of education in Dhamma Studies, highest level in Pali education and their original residency, they were not significantly different.

3. Relationships with the community, informational perception and self-esteem predicted the vice abbot and the abbots' roles in developing of people's quality of life at the percentage of 69.80, with statistical significance at.001.

Key words : Role, Monks, Quality of Life

บทนำ

ศาสนาถือเป็นสถาบันหนึ่งที่ค้ำจุนสังคมมนุษย์ เพราะศาสนามีบทบาทในการจัดระเบียบสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม (อภิชัย พันธเสน, 2542) ศาสนาจึงเป็นสถาบันที่จำเป็นยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลและการคงอยู่ของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ศาสนาที่ดำรงอยู่สืบไปในสังคมจะต้องมีบทบาทและหน้าที่อำนวยประโยชน์ ช่วยชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมให้คนในสังคม สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม และสร้างความมั่นคงทางสังคม (พระมหาประยุทธิ์ ปยุตโต, 2513) ในประเทศไทย ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาถึงร้อยละ 95 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ และยังมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภ์ อีกทั้งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตคนไทยในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญของสังคม พระสงฆ์ก็เป็นผู้ที่ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำท้องถิ่นช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวชนบท ทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านศีลธรรมเพราะพระสงฆ์มีความใกล้ชิดกับชาวบ้านที่อยู่รอบวัดจึงสามารถสังเกตเห็นความทุกข์ยากของประชาชนว่าเกิดจากสาเหตุใด (วิจิตร อาวะกุล, 2537) เช่น เกิดจากการขาดความรู้ด้านการเกษตร ขาดความรู้ด้านการครองเรือน ขาดความรู้ด้านสุขภาพอนามัยและขาดความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงทำให้พระสงฆ์เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนได้เป็นอย่างดี (สมบุญ สุธาสารณ, 2530)

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันเกิดขึ้นตลอดเวลา การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของพระสงฆ์ก็มีการ จึงมีความจำเป็นอย่างมาก และความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) นับว่ามีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตของมนุษย์ ซึ่งจะสามารถทำให้มนุษย์มีการพัฒนาหรือดำรงอยู่อย่างมีคุณค่าและส่วนหนึ่งของการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตก็ขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเอง (นุชจรี ฌายีเนตร, 2538) นอกจากนี้การมีสัมพันธภาพกับชุมชนของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าพระสงฆ์มีความสัมพันธ์ที่ดีให้กับประชาชนแล้วเมื่อมีการทำงานร่วมกันก็必将มีความไว้วางใจกันมากขึ้น โอกาสที่จะสำเร็จก็มีมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพฤติกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลี

ระดับการศึกษาสูงสุดสายสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด ระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชน ขณะดำรงตำแหน่ง ภูมิลำเนาเดิม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตัวเอง และ สัมพันธภาพกับชุมชน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ผู้วิจัยคาดว่าจะมีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ประชาชนดังกล่าวมาข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน การรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง และสัมพันธภาพกับชุมชนของพระสังฆาธิการใน จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตามอายุ พรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนก บาลี ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด ระยะเวลาที่ได้อาศัย ในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง และภูมิลำเนาเดิมของพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง และสัมพันธภาพ กับชุมชนที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของ พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดระดับเจ้า อาวาส และรองเจ้าอาวาส จำนวน 853 รูป
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดระดับเจ้า อาวาส และรองเจ้าอาวาส จำนวน 272 รูป ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 5 โดยใช้วิธีทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือตามระเบียบวิธี วิจัย ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้ สัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 อายุ พรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลี ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด ระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง และภูมิลำเนาเดิม

3.1.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

3.1.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง

3.1.4 สัมพันธภาพกับชุมชน

3.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 รูป ได้แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วยตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพระสังฆาธิการ จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน จำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9351 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7848 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9006 ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับชุมชน จำนวน 14 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .88 ซึ่งลักษณะแบบสอบถามมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีผู้ตอบแบบสอบถาม 272 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.20 มีพรรษา 5-10 พรรษา คิดเป็นร้อยละ 47.80 มีตำแหน่งการปกครองเป็นเจ้าอาวาส คิดเป็นร้อยละ

71.00 มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม นักรธรรมชั้นเอก คิดเป็นร้อยละ 72.8 มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลีเปรียญตรีประโยค 1-2 ประโยค ป.ธ. 3 คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.20 มีระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง ระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.20 มีภูมิลำเนาเดิมเกิดและเติบโตในชุมชนนี้ คิดเป็นร้อยละ 55.90

2. ผลการวิเคราะห์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง สัมพันธภาพกับชุมชน และบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.7056$) มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.5765$) มีความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.7998$) และมีสัมพันธภาพกับชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.7920$)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ พรรษา ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรม ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลี ระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญ ตำแหน่งการปกครองในวัด ระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง และภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกัน พบว่า

3.1 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่แตกต่างกัน

3.2 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีพรรษาต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพระสังฆาธิการที่มีพรรษา 21 พรรษาขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่า พระสังฆาธิการที่มีพรรษา 5-10 พรรษา

3.3 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกธรรมต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่แตกต่างกัน

3.4 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกบาลีต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่แตกต่างกัน

3.5 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย พระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญระดับประถมศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่าพระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญระดับมัธยมศึกษา และพระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญระดับปริญญาตรีมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่า พระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาสูงสุดแผนกสามัญระดับมัธยมศึกษา

3.6 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีตำแหน่งการปกครองในวัดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งเจ้าอาวาสมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่าพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งรองเจ้าอาวาส

3.7 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่งต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง ระยะเวลา 7 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน มากกว่าพระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาที่ได้อาศัยในชุมชนขณะดำรงตำแหน่ง ระยะเวลา 1-3 ปี

3.8 พระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ตัวแปร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง และสัมพันธภาพกับชุมชน ที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สัมพันธภาพกับชุมชนสามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 54.10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนของพระสังฆาธิการได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.40 และความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.30 โดยสัมพันธ์ภาพกับชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการได้ร้อยละ 69.80 และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการ ดังนั้น พระสังฆาธิการและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเปิดรับข้อมูลข่าวสารทุกด้านที่มีอยู่มากมายหลายช่องทาง และเลือกรับเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อรับรู้เหตุการณ์ที่ทันสมัยและรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้ ก่อให้เกิดการกำหนดความเห็นในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้อง และสามารถมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดกับผู้อื่นได้ ซึ่งการรับรู้จากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สื่อบุคคล เหล่านี้ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อพระสังฆาธิการ เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนบูรณาการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการ ดังนั้น พระสังฆาธิการเองควรมีความภาคภูมิใจในตัวเองที่สามารถทำงานบรรลุตามเป้าหมายที่พึงกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์อันเป็นรากฐานที่สำคัญในการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อความตั้งมั่นถาวรต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพกับชุมชน เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนของพระสังฆาธิการ ดังนั้นในการทำงานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน พระสังฆาธิการจะต้องเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพอันดีกับคนในชุมชนเพื่อสร้างความไว้วางใจการยอมรับนับถือ และการสร้างความร่วมมืออันดีต่อการกระตุ้นความเข้าใจและความพึงพอใจจากชุมชน พระสังฆาธิการควรมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ภาพในชุมชน เพื่อสร้างความสมานฉันท์ของชุมชน ให้เกิดความปรองดองและลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อชุมชนซึ่งจะนำไปสู่การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีเกิดขึ้น ทำให้ชุมชนมีพลังอำนาจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตอันก่อให้เกิดสุขภาวะทางจิต เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- นุชจรี ฌายีเนตร. (2538). ผลการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของ
คนพิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาประยุทธ์ ปยุตโต. (2513). กิจการของศูนย์การพระศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์
สามต้นการพิมพ์.
- วิจิตร อาวะกุล. (2537). มนุษย์สัมพันธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2530). การพัฒนาชนบทตามแนวพุทธวิธี ศึกษากรณี : พระสงฆ์กับ
นักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์สวย จำกัด.
- อภิชัย พันธเสน. (2542). ความหวังทางออกของภาวะทางเลือกใหม่การพัฒนาชนบทไทย :
สมุทัยและมรรค. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิช จำกัด
มหาชน.